

„A szülőfaluért lehet sokat tenni, de eleget soha”

Egres

XXI. ÉVF. 3. SZÁM • A HELYTÖRTÉNETI BARÁTI TÁRSULAT TÁJÉKOZTATÓJA • 2012. SZEPTEMBER

Szent István király ünnepe

A Helytörténeti Baráti Társulat az ünnepnap reggelén nyolc órakor, a Turulszobornál, hagyományos megemlékező koszorúzási ünnepséget tartott. Sima József és Balázs Gusztáv helyezte el koszorút az emlékmű alapzatára.

(Fotó: Balázs A.)

Az ünnepi szentmise délutáni három órakor kezdődött. A szentmise után a templomtól,

processió indult, az elkészült, ünnepség keretében felavatásra váró Szent István király emlékmű elé.

Az emlékművet - a Piros Bagért Egyesület tagjai és Kocsis Mihály - a Művelődési Ház előtti téren állították fel, amelyet felavatása után Karácsondi Mihály plébános úr áldotta meg.

Sarlós Boldogasszony napi búcsú

A bagiak, 2012. július 2-án (hétfőn), őseiktől reájuk hagyott „végrendelet” szellemében, tartották meg fogadalmi búcsújukat. Voltak, akik gyalog (processzióval) Katona Pál vezetésével mások vonattal, autóbusszal, gépkocsival érkeztek a Máriabesnyői Nagyboldogasszony bazilikában 11 órakor kezdődött ünnepi szentmisére. A szentmisét Karácsondi Mihály plébános úr mutatta be, orgonált Benedek József kántor úr.

Képünk, úton hazafelé készült.

Falunap

A bagi, 2012. évi Falunapot rendkívüli és szerény keretek között, augusztus 19-én, a Dózsa György Művelődési Házban tartották. A programot (ünnepi műsort) az udvari színpadon (sátorok alatt) bonyolították le. Az ünnepség résztvevői szolgálatára érkezett szolgáltatók a művelődési ház előtti téren „verték fel” sátraikat.

Paraszky Sára

A VÁNDOR MESÉJE

Az elérhetetlen vár

Vándor harmadnapra kijutott a sűrű erdőből és megállt a szélső fánál. Különös volt ez a fa. A törzse olyan vastag, mintha nagyon sok gyökérből induló, több törzsből nőtt volna össze egyetlen, vastag fatörzsszé. Nemcsak vastag, rettenetesen magas is volt, de a lombja kicsi, ugyanis a hosszú törzsnek nem voltak elágazásai, csupán néhány vékony vesszőcske nőtt ki belőle, néhány levélkével. Ámbár, az is lehet, hogy a lombzat azért látszott kicsinek, mert a fa csúcsa végtelen messzeségig nyúlt fel, ahová már emberi szem nem képes fellátni.

Közvetlenül a fa mellett állt egy híd. Először községes kőhidnak tűnt, de azt nem lehetett látni, hová vezet. Vándort a kíváncsiság arra készítette, hogy elinduljon rajta. Alig lépett a hídra, az megváltozott: egyre keskenyebb és egyre hosszabb

lett. Már nem kőhíd volt, hanem egy keskeny kötélhíd, olyan függőhídféle, aminek az alján lécekből készült járófelület van, két oldalt kötélbe lehet fogódzkodni. Tulajdonképpen ez a kötéltartja az egészet, ami ezen a végén a hatalmas fa derekára volt rákötve. A másik vége olyan messzire vezetett, hogy egyáltalán nem is látszott, hol a vége.

Vándor tudta, hogy ez a híd órára várt, ezért elindult rajta. Eleinte csak kisebb mélység felett haladt, de egyre nagyobb, végül már feneketlen mélység tátongott alatta. Ő csak lépdelt a hídon előre, óvatosan, mert a híd nagyon ingatag volt, ide-oda lengett a lépései alatt. Csak előre nézett és erősen kapaszkodott a kötelekbe.

Már három nap, három éjjel haladt előre, de ezek a nappalok alig tértek el az éjszakáktól, majdnem egyformán sötét volt mind a kettő.

A harmadik nap hajnalán meglátta a híd végét: hatalmas sziklánál végződött. Fenn a szikla peremén, üde-zöld fűszálakon csillant meg a felkelő nap aranyugara. Magas volt a szikla, de valahogy felkapaszkodott rá.

Napfényben fürdő, tágas fennsík tárult a szemé elé. Mintha az éjszakából a nappalba lépett volna. A táj ligetes volt. Mindenütt dús pázsit borította a talajt. Szétszórtan kisebb facsoportok és bokrok tették változatossá a vidéket. A facsoportok között ápolt utak kanyarogtak. Az utakon szépen öltözött emberek sétáltak és kis csoportokban üdögéltek a fűvön. Beszélgettek, zenéltek lanttal, gitárral, fuvolával. Valamennyien derűsnek, békésnek és elégedettnek látszottak. Hívogatták Vándort, hogy tartson velük. Az ajánlat csábító volt, mert ezek az emberek nagyon boldognak látszottak.

Vándor azonban nem sokat bizonytalankodott, mert meglátta, hogy a fennsíkon túl, egy magasra nyúló hegyorom tetején egy várhoz vezet az út. Annyira felkelte az érdeklődését, hogy kénytelen volt az úton elindulni a vár felé. A boldog emberek nem is tartóztatták tovább, intettek neki és tovább zenéltek.

Vándor elindult a hegyre vezető szerpentin úton, ami mind magasabbra vitte. A táj mindjobban kitágult körülötte, de ő csak előre, a hegycsúcsra szegezte a tekintetét. Lassan elmaradtak mellőle a ligetek, de még a fű is, és már a kékesszürke sziklák között haladt. Az út egyre meredekebbé vált. Aztán már nem is vezetett tovább. Egyszerűen vége lett. Csak a hatalmas sziklacsúcs meredt fel előtte, aminek a tetején állott a vár.

Inkább valami kolostornak lehetne gondolni. Dísztelen, szürke kőfalain sehol egy bejárat, csak néhány ablak és egy torony. Út oda nem vezet, de még lépcső, vagy kötélhágcsó sem. Lehetetlen oda felmászni. Elérhetetlen.

Három szelence

Vándor megbűvölve állt az elérhetetlen vár alatt és egyre erősebben elfogta a vágy, hogy feljusson oda. Addig sóvárgott, amíg egy nagy, fehér madárban testet nem öltött a vágyakozása. A hatalmas madár karmaival óvatosan átfogta és néhány szárnycsapással a magasba emelte, majd letette a vár belső udvarában.

Szűk, kicsi udvarban találta magát, szürke kőfalak között. A tekintete egy félig nyitott ajtóra esett. Az ajtó egy nem túl mély pincébe vezetett. Csupán néhány lépcső vitt le a kincseskamrába. Benn nem volt sötét, mert felülről egy rácsos ablak a szabadba nyílt, ahonnan besütött a nap és bevilágította a kamra minden zugát.

A földön töméntelen sok kincs hevert: ládában, hordókban, zsákokban és csak úgy szerteszórva. Volt ott arany, ezüst, díszes foglatban ékkövek, szépen csiszolt drágakövek, láncok, ékszerek, gyöngyörök és felületlen gyöngy halomban. Vándor csak bámult, álmélkodott. Még soha nem látott ilyet. Letérdelt és kézbe vette, tapogatta a kincseket, belemarkolt a gyöngyökbe, s azok lágyan kiperegtek az ujjai közül.

Tudta jól, hogy mindez nem az övé, de valami azt súgta neki, hogy valamit számára is rejt ez a kincseskamra. Keresni kezdte ezt a valamit. A legnagyobb ládát átkutatta, hát, annak az aljáról előkerült három kicsi szelence.

Az első színarany volt, drágakövekkel kirakva. Kíváncsian felpattintotta a fedelét. Szemmel láthatóan üres volt, de mégsem, mert abban a pillanatban andalító zene áradt ki belőle és betöltötte a kamrát. Szép, lágy dallama csaknem álomba ringatta, amikor hirtelen visszacsukta a fedelét és a zene elhallgatott.

Kézbe vette a másodikat. Ez díszes veretű, ezüst szelence volt. Ezt is kinyitotta. Látszatra ez is üres volt, de mégsem, mert most megmámorító illatok áradtak ki belőle és szempillantás alatt betöltötték a kamrát. Ilyen különleges, kellemes illattal eddig még nem találkozott. Már csaknem elkábult tőle, amikor gyorsan visszacsukta a szelence fedelét és az illatok elillantak.

Érdeklődéssel vette a kezébe a harmadik szelencét. Ez egyszerű, opálos fényű üvegszelence volt. Mikor kinyitotta, ebben sem látott semmit, mint az előzőkben, de ebből másfajta hangok és illatok áradtak ki: szellő susogása, forrás csobogása, patak vízének surrogása, madarak trillája, tücskük ciripelése, hűvös fenyő-, édes gyöngyvirág-, kakukkfű- és szénaillat, meg a termőföld jó szaga. Még a szíve is átmelegedett a gyönyörűségtől és azonnal tudta: megtalálta azt, ami az övé a kincsek közül.

Még ideje sem maradt, hogy a szelence tetejét visszazárja, amikor hirtelen elősurrant a kincsek alól egy karcú, kicsi, zöld kígyó, csillogó smaragdgyöngy koronával a fején. Felemelkedett előtte, illegett-billegett. Nem adott az semmi hangot, még csak nem is sziszegett, mégis, pontosan lehetett érteni, amint mond, mintha csak emberi szavakkal szólt volna.

Ezt mondta: -,Jól választottál. Tied a szelence és tudd meg, hogy ennek a gaz-

dája érti az állatok és növények nyelvét, sőt, még azt is, milyen üzenetet hoz a szél, miért hullatja könnyét a felhő, miért haragszik a mennydörgés, mit énekelnek a folyók, és miért sóhajtozik a Föld. De ne elégedj meg ennyivel! Még meg kell találnod az emberi szíveket megnyitó kulcsot is!” – és egy szempillantás alatt eltűnt a kincsek között.

Vándor ettől kezdve nem tudott szabadulni a vágytól, hogy az emberi szívek kulcsára találjon.

Az emberi szívek kulcsa

Vándor elhatározta, hogy addig nem nyugszik, amíg azt a kulcsot meg ne találja. Felment a várba. Végigjárta a szobákat és mindenütt kereszte. Talált is sokféle kulcsot, de ezek mind durvák, otrombák, rozsdásak voltak, semmiképpen nem illettek volna emberi szív zárjába. Keresgélés közben feljutott a toronyszobába, ahonnan minden irányba ablakok nyíltak. Most látta csak, hogy innen milyen messzire el lehet látni.

Az egyik ablakból tág mezőre látott, ahol bárányok legelésztek, a másodikból sűrű erdőre, a harmadikból kanyargó, nagy folyóra, a negyedikből havas hegcsúcsokra, az ötödikből szántóföldek ringó búzatáblájára, a hatodikból kicsi falvakra, fatemplomokkal, és a hetedikből távoli nagyvárosok magas kőházaira.

A nappalok nagy részét a kulcs keresésével töltötte, eredménytelenül. Éjszakán-

ként szívesen kémlelte a toronyból a végtelen égboltozatot és csodálta a sziporkázó csillagokat, vagy gyönyörködött a változó alakú, ezüstös fényű Holdban. Azon tűnődött, hogy ilyenkor mennyivel szebb a tündöklő ég, mint a sötét, homályba burkolózott föld.

El is határozta, hogy változtat a dolgon. – „Legyen a Föld is olyan, mint az Ég!” – gondolta és gondolatát mindjárt tett is követte. Lement a kincseskamrába, és minden éjjel felhozott egy marékkal a kincsekből, és a toronyablakból leszórt a földre. A drágakövek, igazgyöngyök, aranytallérok szertegurultak és visszatükrözve a csillagfényt, ragyogni kezdtek. Hamarosan tele lett a rét csillagvirágokkal, a levelek ezüstösen fénylettek a fákon. A folyók hullámai igazgyöngyöket görgettek. Gyémánt fények gyúltak a házak ablakain és a szántóföldeken úgy csillogtak a színes drágakövek, mint a szentjánosbogarak. Már meg sem lehetett különböztetni az eget a földtől. Eközben az ég is megváltozott. A szétszórt drágakövek színei visszatükrözödték a csillagokra és most már azok is ezer színben ragyogtak.

Telt-múlt az idő, közben a kincseskamra egészen kiürült. Amikor az utolsó marék gyöngyöt is kiszórta, utoljára még egyszer lement a kamrába, hogy hátha össze tud még kotorni valamit a ládák aljáról. Ahogy ott kotorászott, az egyik faláda sarkában egy kicsiny kulcs

akadt a kezébe. Alig vette észre, annyira bele volt olvadva a környezetébe, mert a kulcs maga is fából volt faragva. Törékeny, keskeny tolla és szív alakú fogója volt. Ahogy megpillantotta, mindjárt szívébe nyilallt a felismerés: - Csak ez lehet az emberi szívek kulcsa. Végre, megtaláltam!

Készülődés a nagy útra

Ettől a perctől fogva tudta, hogy nincsen tovább maradása, vissza kell mennie az emberek közé, ha a kulcsot használni akarja. Eleinte nem is törte a fejét, hogyan fog lejutni a magasból, akkora jókedv kerítette hatalmába, hogy csak dalolt és táncolt. A zord torony csak úgy zengett a nevetésétől. Az ablakok és az ajtók maguktól kitértek és friss tavaszi levegő áradt be a dohos falak közé. A szél kisöpörte a szobákban felgyülemlett port még az eldugott sarkokból is. Mindjárt tisztábban látott Vándor és még a gondolatai is világosabbak lettek.

Kezdte törni a fejt, hogyan jusson le a sziklacsúcsra épült várból? Kihajolt az ablakon és látta, milyen széduletes mélység tátong alatta. Emlékezett, hogyan jutott fel a magasba a vágyai szárnyán, de most nem a vágyai, hanem kötelesség hajtja. Erről azonnal eszébe jutott a megoldás: kötelesség – kötél. Az ám! De honnan vegyen kötelet? Sokszor végigkutatotta a várat, de egy arasznyi kötél nem sok, annyit se talált. Úgy látszik, magának kell azt is elkészítenie!

Nem sokáig tűnődött, csupán egyetlen alkalmas anyagot talált erre a célra: a torony kicsi padlása telis-tele volt pókhálóval. Nosza, felmászott és összeszedett belőle, amennyit csak tudott. Még aznap meg is font belőle egy darab kötelet, de ez nem lett hosszabb, mint amennyi két kitárt karja között átért.

Másnap ismét felmászott a toronyba, hátha talál még valamennyit. Hát mit lát? Sok száz pici pók szövi a hálót és már csaknem ismét tele a padlás vele. Ámulásából az térítette magához, hogy hallja ám, hogy a pókok munka közben halkán dudorásznak:

„Fonjad, szőjed, sodorjad,

Vándorunknak odadjad!

Kötelet fon belőle,

Azzal jut le a völgybe...”

Ekkor döbben rá, hogy teljesült a kígyókirály ígérete: érti az állatok nyelvet. Sőt, az is kiderült, hogy azok is értik az ő beszédét. Meg is állapotodott a pókokkal, hogy amíg el nem készül a kellő hosszúságú kötél, a pókok nem állnak le a munkával. Így aztán volt miből fenni a kötelet. Dolgozott is szorgalmasan, szinte egész nap csak hordta le a pókhálót és fonta belőle a kötelet. Csak akkor tartott egy kis szünetet, amikor már zsibbadtak az ujjai és elgémberedett a dereka.

Ilyenkor sem pihent, hanem végigtáncolta a vár szobáit, kipenderült a kicsi várudvarra, ahová a szél mindenféle magocskákat hordott, amiket Vándor elvette, megöntözött és gondosan ápolgatott. Hamarosan tele is lett a kicsi várudvar füvekkel, virágokkal, bokrokkal, még egy kis fácska is felcseperedett idővel. Apró cserepekbe is ültetett a virágokból és a vár ablakpárkányait telerakta velük. Ezeket is gondozgatta és még beszélgetett is velük, mert volt mondanivalójuk egymás számára. Vándor megdicsérte a szépségüket, az illatukat, biztatta őket a növekedésre, azok meg hol vizet kértek, hol meg kicsi karókat, vagy, amire éppen szükségük volt. Mondanom se kell, hogy legyecskékkel, méhekkal is tele lett a kert, aztán madarak is jöttek, hogy emezek el ne szaporodjanak túlságosan. A madárkák fészket építettek az ablakpárkányra, úgy, hogy már szó sem lehetett az ablakok becsukásáról.

A madarak még hangosabbá tették a várat. Csicserogtak, füttyörészttek, és mindenféle híreket hoztak a völgyből. Elmondták, hogy ott nagy bajok vannak. Az emberek tele vannak gyűlölködéssel, irigységgel. Háborúznak egymással és pusztítják a természetet. Néha mérgektől beteg kismadarat is felhoztak neki, hátha Vándor meg tudja gyógyítani, s amikor ez nem sikerült, elásta a kicsi kertbe és virágot ültetett a sírjára.

A madarak híreiből tudta, hogy igyekeznie kell, mert bőven lesz dolga odalenn, csak el ne késsen! Kettőtözött erővel dolgozott ő is és a pókok is. Talán már száz napja fonta a kötelet, amikor kipróbálta, hogy elég hosszú-e. Lelógatta a vár ablakából, hogy leér-e már a szikla aljáig? Még bizony jókora darab hiányzott.

Másnap reggel azonban, amikor felment a torony padlására nagy csend fogadta. A pókok nem énekeltek és nem is fonták már a pókhálót.

- Hát nem segítetek nekem? – kérdezte – Még kellene egy darabot fonnom, hogy a kötél leérjen a szikla tövéig, különben lezuhanok és szörnyethalok – kérlelte őket.

De azok hajthatatlannak maradtak és azt válaszolták:

- Már elég hosszú a kötél, indulj el nyugodtan!

Vándor nem volt hitetlenkedő, s ha volt is benne némi aggodalom, azért elfogadta a pókok véleményét, és elszánta magát az indulásra.

Tulajdonképpen csak most fogta fel, hogy itt fogja hagyni a várat, ami ittléte óta igen csak megváltozott. Meg is szerette ezt a helyet, hiszen már tele volt élettel, vidámsággal, szépséggel. Minden nap új életek születtek, igaz, meg is haltak, amikor eljött az ideje. Naponta új virágok nyíltak és el is hervad-

tak utána, a természet rendje szerint. Kicsi madárfiókák keltek ki a tojásokból, zümögő rovarok porozták be a virágokat, az eső és a nap növelte, érlelte a magokat, majd azokból megint új, apró növények lettek. A kicsi várkert már olyan volt, mint egy dzsungel, a szobák, mint egy télikert.

Tulajdonképpen nem is volt sok kedve Vándornak itt hagyni ezt a szépséggel tele otthonát, amely a csillagokhoz is közel volt, és ahonnan távolabbra látott, mint bárhol, bárki más. De tudta, hogy mégis itt fogja hagyni. Égette a tenyerét a szíveket nyitogató kulcs és a hatalmas tekeres kötél megfonása is hiábavaló fáradság lett volna, ha nem engedelmeskedik a lelkiismeret szavának.

Még egyszer utoljára végigjárta a várat, igyekezett rendet hagyni. Szerszámain megtisztogatta, behordta az egykori kincstárból kialakított szerszámoskamrába. Utoljára megöntözte a növényeit, majd megkérte barátait: Napot, Felleget és Szelet, hogy ezután ők gondoskodjanak védenecseiről. Tarisznyájába egyetlen dolgot rakott: a szíveket nyitogató kulcsot. Még a csodás üvegszelencét se tette be, mert hiszen, abban már nem is volt semmi.

Az öreg remete bölcs tanácsai

Vándor a kötél egyik végét hozzákötötte a vár egyik legvastagabb tetőgerendájához, a másik végét kilógatta az ablakon és vidám szívvel, bi-

zakodó lélekkel elkezdett rajta leereszkedni. Szüksége is volt a bizakodásra, mert emlékezett, hogy a kötél bizony nem ér le a földig, még jókora darab hiányzik belőle.

A kötél végén azonban kellemes meglepetés érte: Időközben – amíg ő a várban lakott – a szikla tövében egy hasadékból vadszőlő hajtott ki és jócskán felkapaszkodott a sziklafalon, éppen odáig, amíg az ő kötele leért. Így a további szakaszt már a vadszőlő ágaiba kapaszkodva tehetta meg. Még szerencse, hogy Vándor vékony legényke volt, a vadszőlő kapaszkodó korongocskái könnyedén elbírták a súlyát. Szerencsésen le is jutott a szikla aljáig. Amikor földet ért, még egyszer felnézet a várra, ahol olyan szép napokat töltött. Jól megnézte, mert tudta, hogy az elkövetkező útja során nem szabad visszanéznie, csakis előre.

Innen kezdve egyre gyorsabban haladt lefelé. Eleinte a sziklába kellett kapaszkodnia és helyet keresni a lépései számára, de hamarosan már egy keskeny ösvény vezette lefelé. Megjelentek a mohák, a fűcsomók, később a csenevész bokrocskák, majd egyre dúsabb növényzet övezte útját. Aztán egy kopár fensíkra ért, ahonnan kétfelé ágazott az út: az egyik a kopár fensíkot szelte keresztül, a másik egy sötét erdő felé fordult. Nem tudta, hogy melyiken menjen tovább. Hiába törte a fejét, képtelen volt visszaemlékezni, hogy hajdanában

merről közelítette meg a várat.

Ahogy ott üldögél nagy búsán, és a fejét törí, hangokat hall: Kicsi hangyák azon tanakodnak, hogyan hengerítsék el a boly bejáratát elzáró hatalmas követ, ami nemrég legurult a hegyről. Azonnal meg is szólította őket és felajánlotta a segítségét. A követ könnyűszerrel elgördítette, mert nem is volt az olyan nagy, csak a hangyákhoz képest.

A hangyák szépen megköszönték és megkérdezték, mivel viszonzhatnák a jóságát? Vándornak eszébe sem jutott, hogy kérjen valamit a szívességéért, csupán azt tudakolta meg, merre talál ivóvizet, mert igen megszomjazott. A hangyák megmutatták, melyik ösvény vezet az erdei kis tóhoz, ahol olthatja a szomját.

(Fotó: Tópart-László Judit.)

Vándor el is indult a tóhoz vezető úton és közben azon ábrándozott: milyen jó lenne, ha egy bölcs remetével találkozhatna, aki megmondaná neki, hogy merre találja az embereket, és hogyan kell használnia a szíveket nyitogató kulcsot.

Hamarosan elérte a hangyák által jelzett erdei tavat. A tó kicsiny volt, de tisztavízű. A partján olyan átlátszó volt, hogy a kavicsokat meg lehetett volna számlálni az alján. A közepe felé azonban csak az ég kékségét tükrözte vissza, mintha nem is lenne a tónak feneké. A Vándor belegázolt a vízébe. Ivott a tenyeréből, majd megmosta az arcát, hogy felfrissüljön. Ismét az eszébe jutott, hogy milyen nagy szüksége lenne egy tanácsadóra.

- Bárcsak lenne ebben a tóban egy bölcs remete, aki választ adna a kérdéseimre! – gondolta és egy kissé beljebb ment a vízben. – Megkérdezném tőle, - és már fennhangon ki is mondta, amire gondolt:

- Mondd meg nekem, kedves, bölcs Remete, merre keressem a völgyben lakó embereket, és hogyan segíthetek rajtuk a szíveket nyitogató kulccsokkal? – aztán rezzenetlenül figyelte a tó feneketlen mélyét.

Lassan eloszlottak a lépéseivel keltett hullámkari-kák és a felhők tükörképei között kezdtek kirajzolódni egy fehérhajú, ráncos arcú, vén remete arcvonásai. A szemébe nézett és beszélni kezdett hozzá:

- Menj csak mindig előre, amerre a lábaid vezetnek! Minden út odavisz, ahová tartasz. Soha ne az utat szidd, hanem önmagadat, ha a célodat nem éred el. A kulccsal pedig a saját szívedet nyisd meg. Amíg a te szíved be van zárva, nem nyit-

hatod ki másét sem. Ha megtalálsz az embereket, nem lesz nehéz a dolgod, ha képes vagy velük együtt érezni. Hiszen akkor nem kell más tenned, mint amit magad is tennél az ő helyükben. Ha nyitott szívvel közeledsz hozzájuk és megérinted őket, az ő szívről is megnyílik, de csak akkor, ha ők is ezt akarják. Erőszakkal senkinek a szívét nem tudod megnyitni. Ennyi az egész. – Ekkor egy alkonyati szellő felborzolta a vizet és a remete arca szerte-foszlott.

Megilletődve lábalt ki Vándor a tóból és egy darabig csak ült a parton és tűnődött a bölcs Remete szavain. Próbálta minden szavát az emlékezetébe vésni, és szeretne volna jobban megérteni. Elő is vette a tarisznyából a kicsi fakulcsot, tarisznya szövetéből kihúzott három gyapjúsálat, zsinórt font belőle, felfűzte rá a kulcsot, és a nyakába akasztotta. A kulcs éppen a szíve magasságáig ért. Gondolta, így nem veszítheti el. Aztán - mivel egyebet nem tudott tenni - ismét útnak indult, ment, amerre a lába vitte, mindig csak előre.

A szürke város

Vándort vitte lefelé a lába a völgy felé, nem törte a fejét az útelágazódásnál sem, ment az orra után. Hamarosan ott terült el előtte az a tágas mező, ahol annak idején a boldog emberekkel találkozott.

A látvány most egészen más volt. Sétáló, zenélő embereknek nyomát sem látta. Virágágyások helyett szeméthal-

mazok tarkították a vidéket. A nap sem ragyogott, pedig fenn trónolt az égen, de valami furcsa, szürkés köd, vagy füst takarta el az arcát, amin a fénye alig tudott átderegni. A keskeny, kanyargós utak is eltűntek, helyette széles betonutak szeltek át nyílegyenesen a térséget, amelyeken szélnél is sebesebben, zúgtak el a szürke járművek. Nem is mert az útra lépni, csak mellette haladt.

Sokáig lépdelt a rohano járművek közelében, majd egyre több út futott össze, illetve, nem is össze, hanem egymás felett, egymás alatt, nagyjából ugyanabba az irányba vezettek.

Már olyan nagy volt az utakon a forgalom, hogy a zúgása teljesen betöltötte a levegőt. Ahol kereszteződtek az utak, színes lámpák villogása hol az egyik út járműveit állította meg, hol a másikat. Ezen sokáig elnézelődött. Az álló járművekben azt látta, hogy mindegyikben csak egyetlen utas ült, sőt, olyat is látott, amelyikben egy sem.

Hamarosan beért a Szürke város belsejébe. Itt aztán igazán szürke lett a város! A nagy szürkeségen már a Nap egyáltalán nem tudott átderegni. Azt sem lehetett tudni, reggel van-e, esetleg dél felé jár vagy már esteledik? Gyalogos járókelőkkel is találkozott, bár azok vele nem találkoztak. Csak rohantak valamelyik irányba, mintha kergetnék őket, szemükön sötét szemüveget viseltek, füleiken fülhallgatót. Észre sem vették Vándort.

A város közepén, a magasra nyúló szürke házak között egy kis térségre jutott, ahol örömmel látta, hogy csenevész fácskák alatt színes virágok is díszlenek. Amint közelebb ment, akkor vette észre, hogy ezek nem igaziak, csak művirágok. A fácska azonban igazinak látszott. Le is telepedett alája és felfedezte, hogy egy szürke madárka kuporog az ágán. Meg is szólította, de ezt többször is meg kellett tennie, mire a nagy zajban a kismadár meghallotta a szavát és a kezére repült. Elbeszélgettek. Vándor megtudta tőle, hogy a testvérei elpusztultak, mert méreggel permeztek le a fákat, és most azon gondolkozik, hogy ő is elrepül messzire. Amikor Vándor megsimogatta a szomorú kismadarat, észrevette, hogy igazából nem is szürke, hanem piros bóbitás, sárga petytyes tollait a korom szürkítette meg.

– Te is menekülj el innen! – mondta neki a madárka, majd búcsút intett és el is repült.

Vándor teljesen tanácstalan volt, és nagyon magányosnak érezte magát. Nem tudta, hol hajthatná álomra a fejét ebben a sivár körengetegben, a vak és süket, rohanó, emberarcú idegenek között.

Hideg, ködös fuvallat borzongatta meg. Hosszú és kalandos vándorútján most érzett először torokszorító félelmet.

Összekuporodott a fa alatt, megpróbálta magát olyan kicsire összehúzni,

amennyire csak tudta. Hosszú ideig elaludni sem tudott, mert a félelem és a bizonytalanság nem engedte. Olyan szomorú volt, hogy már a csodában sem reménykedett, ezért aztán el is felejtett szomorú lenni, csak fázott, nagyon fázott ott a fa alatt, egymagában.

Földrengés

Ki tudja meddig kuporgott ott és várt valamire. Lehet, hogy néhány óra volt csupán, de lehet az 100 nap, vagy akár 100 kerek esztendő. Csak az Isten a megmondhatója.

A szél egyre erősödött és tépázta a kicsi fát, hordta az út porát és szemetét, teleszórta Vándor szemét homokkal. Ólomsúlyú fáradságot érzett lábaiban és szempillái leragadtak. Mély, kimerült álomba zuhant ott a puszta földön, a csenevész kis fa alatt.

Nagyon különös álmodott. Furcsa világban járt, ahol a kutyák és az emberek szerepet cseréltek, de az álmát majd máskor mesélem el.

Valami puha, meleget érzett maga körül, amikor felriadt. Egy nagy, bozontos kutya feküdt mellette. Percekbe telt, míg meg tudta állapítani, hogy ébren van-e vagy álmodik, hiszen kutyákról álmodott. Ez az állat azonban nem hasonlított álombeli társaihoz, mert csapzott volt és hihetetlenül sovány. Nem is volt olyan barátságos, csak ennyit mondott:

- Gyere, pajtás, meneküljünk, mert nagy vihar közeledik, itt nem maradhatsz! - és nyomban futni kezdett, hátra-hátra tekintve, hogy követi-e őt Vándor.

Valami furcsa feszültség vibrált a levegőben. A heves szél már elállt, inkább valami vészjósló, mozdulatlan csend nehezedett a vidékre. Vándort is elfogta a félelem és futva követte a bozontos kutyát, amelyik a városzéli dombok felé igyekezett. Távolról valami félelmetes sívító hang közeledett feléjük. Éppen annyi idejük volt, hogy egy félig kivájt földalatti alagútba behúzódhassanak, amikor utolérte őket a sívítás.

Rettenetes vihar csapott le a vidékre. Vakító vilámlások világították meg azt a földbe vájt lyukat, ahol lelapulva várták a vihar kiteljesedését. Fűsikétítő csattanások közepette valami mélyről jövő és erősödő dübörgés hallatszott. Előbb csak finoman remegni kezdett a föld, aztán a rángás erősödött, mignem irtózatossá módosult megrázkódott minden, mint ha egy óriás megragadná a vállaidat és alaposan megrázná: Ébredj fel! Vándor csak annyit értett meg belőle, hogy Földanya nagyon haragszik.

A következő pillanatban egy hatalmas ütést érzett és elveszítette az eszméjét. Ki tudja, mennyi idő telt el addig, amíg feleszmélt. Hozzá szegődött pajtása, Bozontos kaparta ki a ráomlott föld alól, hogy végre levegőhöz jusson.

Döbbsenten nézett szét, nem tudta, hová került, mert semmit sem ismert fel abból a vidékből, ahol a vihar érte.

Nem voltak sehol a hatalmas épületek, nem látta sehol az egymást keresztező utakat, csak törmelék és romhalmaz borított mindent. A romok között ténfergett néhány kétségbeesett ember. Nem volt már a fejükön a fülhallgató, sem a fekete szemüveg, és az arcuk olyan rémült volt, mint a fogságba esett vadaké.

Csend volt, sehol nem zúgott semmiféle gép, egyetlen lámpa sem világított sehhol, csak a Hold és a csillagok. Még a szél sem rezzen.

Ébrendezés

Messziről halk nyöszörgéseket lehetett hallani. Aztán egyre több kétségbeesett ember mászott elő a romokból és kezdték keresgélni hozzátartozóik élő vagy élettelen testét.

Vándor is csatlakozott hozzájuk. Segített, ahol tudott. Szerszámok nélkül, az ujjakkal kapargatták ki egymást a túlélők. Nem is számolta Vándor, hány nap és hány éjszaka telt el a végzetes nap óta. Lehet, hogy nagyon sok, de lehet, hogy csak néhány. Tette a dolgát, nem kérdezett senkitől semmit, tőle sem kérdeztek semmit. Olyan nyilvánvaló volt, hogy mit kell tenni, nem volt szükséges bármit is mondani.

Vele tartott továbbra is Bozontos, a sovány kutya, aki még bozontosabb és még soványabb lett találkozásuk óta. Jó barátok lettek, együtt

segítettek, ahol tudtak. Ott aludtak, ahol rájuk esteledett és ott folytatták a mentést, ahol abbahagyták.

Amint végeztek az egyik városban, mentek tovább a következőbe, mert ez a földindulás mindent elpusztított, amit csak talált messze környéken. Kevesen voltak a túlélők, de azok beszéd nélkül is kezdtek egymásra jobban figyelni, hiszen beszélgetni már régen elfelejtettek. Rájöttek, hogy közüük van egymáshoz.

Amikor túlélők nyöszörgéseit már nem hallották, csak valami ételféle és még használható tárgy után kutattak a romok között. Minden apróságnak megörültek, mert mindenre nagyon rá voltak szorulva, hiszen mostantól kezdve csak magukra számíthattak.

Szívek nyitogatása

Az egyik település helyén, a valamikori tér közepén mély hasadék éktelenkedett, aminek az alján tiszta víz csillogott. Csak azt látta Vándor, hogy az emberek hosszú sorban állnak egymás mögött, kinél volt valamilyen edény, kinél az sem. Aki a hasadékhoz jut, az behajol, és egy kéz vízzel telt korsót nyújt fel neki.

Vándor is beállt a sor végére. Mikor közelebb ér, látja ám, hogy egy leány hajladozik a mélyben, egy csorba cserépkorsójával merít a vízből és felnyújtja a soron következőnek. A leány haja szőke, mint a len, dereka karcsú, mint a nádszál, de olyan hajlékony, mint a fűzfa ága.

Amikor Vándor sorra került, már este lett. Ő volt az utolsó, senki nem állt mögötte. Körülöttük minden sötétbe borult, de a Hold világított. A Lenhajú lány oda nyújtotta neki az utolsó vízzel telt korsót, majd egy pillanatra kiegyenesítette a derekát és a szeme Vándoron megpihent. Vándor jólesően oltotta szomját a vízből, és amikor visszaadta a korsót, belenézett a leány égszínkék szemébe. Ilyen kék színt csak az erdei tó vizében látott idáig. Olyan mély volt ez a tó is, mintha maga a végtelen ég tükröződne benne. Szinte beleszédült ebbe a mélységbe.

A lány visszavette az üres korsót, letette maga mellé a földre, majd felfelé fordított tenyérrel Vándor felé nyújtotta a kezét, mintha kérne tőle valamit. Vándor előbb azt gondolta, talán a vízért vár fizetséget, de a leány mosolya másról árulkodott. Mivel semmi mása nem volt, leakasztotta a nyakából a szíveket nyitogató kulcsot és határozott mozdulattal beletette a leány markába.

A leány átvette a kulcsot, aztán lábujjhegyre állt, hogy elérje Vándor szíve táját, amit a kulccsal megérintett, majd azt a saját szívéhez szorította egy pillanatra. Ezután, a tenyerébe vette és így nyújtotta kezét Vándor felé, hogy az segítse kilépni a gödörből.

Ekkor vette észre Vándor, hogy a kulcs a leány tenyerén már nem is olyan kopott és szürke, mint volt,

hanem fényesen csillog és színe karmin, mint a legpirosabb rózsza szirma. Szinte világít.

Vándor megfogta a lány kezét a tenyerében lévő kulccsal együtt és maga mellé húzta. Egy pillanatra álltak így, megbűvölve és azt érezték, hogy a kulcs összeforrasztja a kezeiket. Olyan volt ez az összeforrás, hogy bármikor elengedhették egymás kezét – ha használni akarták – mégis örökké össze volt az forrva.

Egy rövid ideig elmerültek egymás tekintetében, ami által úgy beleláttak egymás szívébe, mintha örökké ismerték volna, ami benne van, és nem is kellett hozzá egy szót sem szólaniuk. Ez a bepillantás olyan rövid volt, mégis olyan hosszú, mintha csak most kezdődött volna, mégis, mintha mindig is tartott volna.

Aztán meg sem ölelték egymást, csak elindultak kézenfogva. Összeigazították lépteiket és úgy haladtak, mintha nem is két, hanem egyetlen ember ment volna az úton.

Alig léptek kettőt, egyszerre csak világosság kezdett derengeni körülöttük. A szívük ugyanis megtelt fénnel és elkezdett világíta-

ni a sötétben. Felfigyeltek rájuk a tétován kóválygó emberek és közelebb jöttek. Vándor és Lenhajú rájuk mosolygott, a legközelebb állókat megérintették, és ha azok engedték, kézen fogták őket, aztán együtt mentek tovább.

Csodák csodája, de a kézenfogottaknak is megtelt a szívük fénnel és ők maguk is kezdtek világítani. Majd ők is kézen fogták a hozzájuk legközelebb állókat és így mentek együtt tovább. Amikor már elég sokan voltak, Vándor és Lenhajú kört alakított a világító szívüekből, de ők maguk kiléptek a körből, és indultak tovább, újabb kezeket keresve, újabb világító emberköröket alakítva. Néha el is kellett engedniük egymást, ha valami miatt mindkét kezükre szükség volt, de ettől még nem szakadtak el egymástól. Egy darabon Bozontos, a hűséges kutya is velük ment, de aztán – amikor elfáradt nagyon – egy útkanyarban lemaradt tőlük és egy fenyő alatt örök álmra hajtotta bozontos fejét.

A világító körök valahol megállapodtak, letelepedtek, tüzet raktak és elkezdtek maguknak hajlékot építeni. Világosság és melegség támadt körülöttük. Kóbor kutyák is csatlakoztak hozzá-

juk, azok meg befogadták őket. Ahol letelepedtek, fű sarjadt a sivár talajon apró virágokkal. Legyek és méhek zümmögtek a virágok körül. Az emberek fákat ültettek, amire madarak szálltak és a megtelt a levegő madárcsicsérgéssel. Az emberek gyönyörködve hallgatták a madárdalt, majd ők is megtanultak énekelni és ettől kezdve együtt daloltak a madarakkal.

Vándor és Lenhajú azonban egyik körben sem maradt benn. Ők ketten csak mentek tovább, hogy megkeressék a tétován kóborló, céltalan és elbizonytalanodott, fénytelen szívű embereket.

Hogy mióta járják a Világot, ki tudja? Láruk még most is összhangban lép, bár kicsit lassult a ritmusa. Vándor fekete haja megszürkült és Lenhajú haja már olyan színű, mint a Hold ezüstje. De, ha egymás szemébe néznek, ott ugyanazt a hollóhajú fiút és azt a lenhajú leányt látják egymásban, akit először megpillantottak. Csak a szívük világít még erősebb fénnel, mint valaha.

Máig is élnek és az utat járják, ha meg nem haltak. De akkor is együtt vannak, mert nem lehet őket egymástól elszakítani.

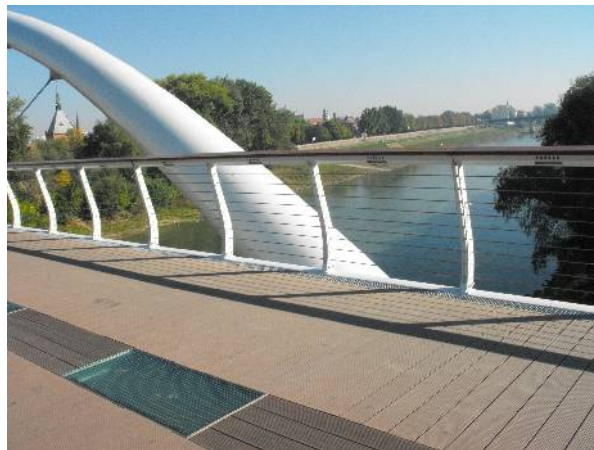
„KAP 50”

Szolnokon rendezték a „Közös Agrárpolitika” záró konferenciáját, amely az elmaradottság felszámolására, a vidéken folyó szociális munka fejlesztésére, a hazai termékek meghatározó szerepének fontosságára építette mondanivalóját. A felsőfokú végzettségű szakemberek hiánya rontja a települések „for-

rásokhoz”, a megfelelő szolgáltatásokhoz való jutását. Szorgalmazta a vidékfejlesztési célok megvalósításához szükséges képzettség, eszközök előtérbe helyezését.

Képünk, az augusztus 31-én rendezett összejövetel helyszínén, a Damjanich János Múzeum falai között, a konferenciát megelőzően

készülő „Helyi termékek” kiállításáról készült.

Szolnoki vár, városnapi látképe – túl a Tiszán - az új, gyalogos, Tisza hídról.

Országjáráson (2012.)

(Fotó: BG)

A Millér vizében most is gyönyörködhetünk. Besenyszög.

Ez az út is várja, hogy a termést szolgálja.

Váci lecsó fesztivál

Monostori erőd – Bejárat a „Felvonulási tér” felől. Komárom.

Égres TÁJÉKOZTATÓ

megjelenik negyedévenként, kéziratként • kiadja a **Helytörténeti Baráti Társulat** • 2191 Bag, Malom út 14.
Tel: 06-28 / 408-369 • Mobil: 06-30/ 314-2492 • adószám: 19181943-1-13 • számlaszám: OTP 11742166-20101701-00000000
Honlap: hbtbag.hu • e-mail: b.gusztav@freemail.hu • elnök: id. Balázs Gusztáv • tördelés: Fehér Viktor